

Antonina Tosiek laureatką Nagrody im. Wisławy Szymborskiej

2025-07-01

Kapituła Nagrody im. Wisławy Szymborskiej wybrała najlepszą książkę poetycką wydaną w 2024 roku. Laureatką XIII edycji konkursu została Antonina Tosiek za tom „Żertwy” opublikowany przez Biuro Literackie. Ogłoszenie werdyktu nastąpiło podczas uroczystej gali, która odbyła się 30 czerwca w Teatrze Bagatela. Laureatka otrzymała statuetkę oraz czek na 100 tys. złotych, a pozostali nominowani – czeki na 8 tys. złotych.

Nagroda im. Wisławy Szymborskiej za najlepszą polską książkę poetycką wydaną w 2024 roku trafiła w ręce Antoniny Tosiek. Kapituła Nagrody wyróżniła poetkę za tom „Żertwy” opublikowany przez Biuro Literackie. Laureatka otrzymała wyjątkową statuetkę inspirowaną jedną z wyklejank Wisławy Szymborskiej oraz czek na 100 tys. złotych. Pozostali nominowani otrzymali po 8 tys. złotych.

– Poetycki tekst tego świata rozrasta się, w nim wędrujemy, zapuszczamy się w głąb, osuwamy na marginesy: doceniamy nie tylko to, co lubimy, ale też to, czemu przyznajemy rację i co nas zmienia, uczy, przytłacza, ożywia, uzdrawia, kaleczy, wycieńcza czy karmi. I my, czytelnicy i czytelniczki, nagradzamy wreszcie autorów i autorki za to, że ich książki potrafią być niezależnym światem, niepowstrzymanym żywiołem, w którym chcielibyśmy zaistnieć lub – odwrotnie – nigdy i pod żadnym warunkiem nie chcielibyśmy się znaleźć – mówił Jurij Zawadski, członek kapituły Nagrody, w trakcie laudacji na cześć laureatki Nagrody im. Wisławy Szymborskiej.

– Tytułowe „żertwy” przywołują prastarą nazwę ofiary całopalnej składanej słowiańskim bóstwom i odnoszą się zarówno do tematyki, jak i do formy zbioru poetyckiego Antoniny Tosiek. Utwory Tosiek można nazwać „wierszami ofiarnymi/ofiarniczymi”, wyrażają bowiem ból, cierpienie, chorobę i śmierć, ale i próbują je poetycko zakląć, złagodzić, odegnąć. Jest to poezja prawdziwie egzystencjalna, poezja okolic śmierci: dotkliwa, naturalistyczna, pełna empatii, miłości, poświęcenia, solidarności – mówi o zwycięskim tomie Magdalena Rabizo-Birek, członkini Kapituły Nagrody im. Wisławy Szymborskiej.

W XIII edycji Nagrody nominacje otrzymali: Urszula Honek za tom „Poltergeist” (Warstwy), Stanisław Kalina Jaglarz za tom „zajęczy żar” (Warstwy), Ola Lewandowska za tom „Jesteśmy pierwszą ciemnością tego lata” (Biuro Literackie), Antonina Tosiek za tom „Żertwy” (Biuro Literackie) oraz Joanna Żabnicka za tom „Dobre sąsiedztwo” (WBPiCAK).

O laureatce:

Antonina Tosiek (ur. w 1996 roku) – za tom „Żertwy” (Biuro Literackie 2024) otrzymała Nagrodę im. Wisławy Szymborskiej oraz Nagrodę Literacką m.st. Warszawy. Poetka, autorka tekstów krytycznych o literaturze i teatrze. Jej debiut poetycki storytelling ukazał się w 2021 roku. Badaczka XX-wiecznej diarystyki ludowej. Doktorantka ostatniego roku Szkoły Doktorskiej o Języku i Literaturze UAM. Od roku 2021 na łamach „CzasuKultury.pl” prowadzi autorskie cykle esejów o konkursach pamiętnikarskich dla mieszkanek i mieszkańców wsi.

O książce „Żertwy”:

„Żertwy” to druga, po storytellingu, poetycka książka Antoniny Tosiek. W „Żertwach” autorka rozpisuje na wiersze całe spektrum trosk: od tej „na wysokości” (jak ironizuje w tytule jednego z utworów), przez różne poziomy systemów opiekuńczych oraz sploty niepokojów ekonomicznych, społecznych i politycznych, po konkretne czynności pielęgnacyjne cierpliwie spełniane „na niskości”: tam, gdzie zawodzi fizjologia, niedomaga ciało, wkrada się śmierć.

O Nagrodzie im. Wisławy Szymborskiej

Organizatorem konkursu jest Fundacja Wisławy Szymborskiej. Nagroda im. Wisławy Szymborskiej ma charakter międzynarodowy, przyznawana jest co roku za książkę poetycką wydaną w języku polskim w roku poprzedzającym, a co dwa lata – za książkę tłumaczoną z języka obcego. Kandydatów do Nagrody mogą zgłaszać wydawnictwa, instytucje kultury, media o charakterze literackim, członkowie kapituły oraz inne osoby.

Do tegorocznej edycji konkursu zgłoszono 257 polskich tomów poezji wydanych w roku 2024. Po zapoznaniu się ze wszystkimi tytułami kapituła spotkała się po raz pierwszy w lutym, aby zdecydować, które książki przejdą do kolejnego etapu. Lista 61 tomów zakwalifikowanych do drugiego etapu została ogłoszona 20 lutego, a 7 maja przedstawiono 5 tomów, które otrzymały nominację. Nagrodę wręczono 30 czerwca, podczas Festiwalu Miłosza, na uroczystej gali w Teatrze Bagatela.

Wyboru osób nominowanych do XIII edycji Nagrody im. Wisławy Szymborskiej za najlepszą książkę poetycką wydaną w roku 2024 dokonała kapituła w składzie: Andrea Ceccherelli (Włochy), Đurđica Čilić (Chorwacja), Paweł Mackiewicz (Polska), Anna Marchewka (Polska), Magdalena Rabizo-Birek (Polska), Elżbieta Winiecka (Polska), Jurij Zawadski (Ukraina). Sekretarzynią Nagrody jest Joanna Bociąg.

W 2025 roku odbyła się XIII edycja Nagrody im. Wisławy Szymborskiej. W poprzednich latach Nagrodę otrzymali: Krystyna Dąbrowska za tom „Białe krzesła” i Łukasz Jarosz za tom „Pełna krew” (2013), Julia Hartwig za tom „Zapisane” (2014), Roman Honet za tom „Świat był mój” i Jacek Podsiadło za tom „Przez sen” (2015), Jakub Kornhauser za tom „Drożdźownia” i Uroš Zupan za tom „Niespieszna żegluga” (przeł. Katarina Šalamun-Biedrzycka i Miłosz Biedrzycki) (2016), Marcin Senddecki za tom „W” (2017), Julia Fiedorczyk za tom „Psalmy” i Linn Hansén za tom „Przejdź do historii” (przeł. Justyna Czechowska) (2018), Marta Podgórnica za tom „Mordercze ballady” (2019), Anna Adamowicz za tom „Animalia” i Genowefa Jakubowska-Fijałkowska za tom „Rośliny mięsożerne” (2021), Małgorzata Lebda za tom „Mer de Glace” i Wojciech Charchalis za przekład wierszy zawartych w tomie „Heteronimy”. Utwory wybrane Fernanda Pessoa (2022), Tomasz Różycki za tom „Ręka pszczelarza” (2023), Magdalena Bielska za tom „Poradnik dla niedawno zmarłych” i Maciej Topolski za przekład „Autobiografii czerwonego Anne Carson” (2024).